

¹ асистент кафедри алгебри, ДВНЗ «ДДПУ»

² студентка 3 курсу фізико-математичного факультету, ДВНЗ «ДДПУ»

e-mail: bestbest@ukr.net

ВИКОРИСТАННЯ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ФОРМУВАННІ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

Сучасний вчитель відповідно до концепції інформаційного суспільства повинен володіти самоосвітньою компетентністю, яка дозволяє бути фахівцем протягом всієї професійної діяльності. Формування самоосвітньої компетентності є складний і багатогранний процес який необхідно упорядкувати та прискорити шляхом застосування хмарних технологій.

Ключові слова: самоосвітня компетентність, хмарні технології

Вступ

Інформатизація суспільства безпосередньо впливає й на інформатизацію освіти, успішність якої визначається багатьма чинниками, одним з яких є готовність суб'єктів освітньої діяльності до використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Інформаційні технології, як одна з найдинамічніших галузей людської діяльності сьогодення потребує постійного оновлення знань та набуття нових через появу нових технологій. Останнє можливе тільки при наявності сформованої самоосвітньої компетентності, яка, в свою чергу, повинна бути тісно пов'язана з широким використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Сучасні інформаційні технології спираються, в більшості випадків, на використання комп'ютерних мережевих технологій, зокрема набули популярності хмарні технології через низку своїх переваг як то: постійна доступність, уніфікований інтерфейс, відкриті формати файлів, невимогливість до клієнтської частини. Ці переваги виявились корисними при використанні хмарних технологій в освітній діяльності, а отже, й в електронному навчанні. Тим не менш, залишається проблема методичного наповнення механізмів використання хмарних технологій в самоосвітній діяльності майбутніх учителів, розгляд різних аспектів формування самоосвітньої компетентності засобами ІКТ та проблема взаємодії хмарних технологій і класичних освітніх технологій в змішаній формі навчання.

Проблема інформатизації освіти в сучасних дослідженнях представлена досить широко, але основи інформатизації освіти були закладені в працях В. Бикова, Б. Гершунського, А. Єршова, М. Жалдака, В. Извозчикова, Ч. Кларка, К. Коліна, М. Лапчика, Ю. Машбиця, В. Монахова, І. Підласого, Є. Полат, Ю. Рамського, І. Роберт, Г. Селевка, О. Спіріна, Н. Тализіної та ін. Питанням теорії використання хмарних технологій в освітній діяльності займалися такі вчені, як В. Биков, Н. Морзе, З. Сейдаметова, С. Семеріков, О. Спірін, М. Шишкіна, R. Griffith та ін. Питання формування самоосвітньої компетентності розглядали А. Громцева, Г. Коджаспірова, І. Лернер, І. Намченко, Б. Райський, М. Скаткін, Г. Сухобська та ін. Однак, залишається не вивченою проблема використання хмарних технологій в організації та проведенні самоосвітньої діяльності майбутніх учителів.

Метою дослідження є вивчення можливостей застосування хмарних технологій в самоосвітній діяльності майбутніх учителів.

Основна частина

Хмарні технології — це технології обробки даних, в яких комп'ютерні ресурси надаються Інтернет-користувачеві як онлайн-сервіс. Слово «хмара» в даному випадку присутня як метафора, що уособлює складну інфраструктуру, яка приховує за собою всі технічні деталі. Згідно документації IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineer), хмарні технології — це «парадигма, яка постійно зберігає для користувача інформацію на інтернет-серверах і лише тимчасово кешується на стороні користувача». Це можуть бути не тільки стаціонарні комп'ютерні системи, а й ноутбуки, планшети, смартфони і т.ін.

З.Сейдаметова, Е. Аблялімова та ін. до переваг використання хмарних технологій в освітній діяльності відносять [2, с. 84]:

- мінімальні вимоги до апаратного забезпечення;
- відсутнє спеціальне програмне забезпечення;
- реалізація на всіх без винятку платформах;
- можливість використання мобільних пристроїв;
- зменшення витрат на апаратне та програмне забезпечення

З появою хмарних технологій змінюється й напрямок інформатизації освіти. Так, наприклад, В. Биков зазначає, що з появою хмарних технологій повинно набути відповідного розвитку законодавчо-правове та нормативно-інструктивне забезпечення інформатизації освіти і науки, необхідно виконати наукові дослідження, результати яких утворять необхідний психолого-педагогічний фундамент сучасного етапу інформатизації освіти на засадах

концепції хмарних технологій [1]. Такий напрямок подальшої інформатизації освіти пов'язаний також зі зміною пріоритетів підготовки майбутніх учителів. Через постійне оновлення технологій неможливо підготувати фахівця який має лише знання, необхідно підготувати фахівця який має вміння вчитись, що, в свою чергу, є прямим наслідком самоосвітньої компетентності.

З точки зору часової локалізації самоосвіта здійснюється в робочий і вільний час; за спрямованістю виділяється професійна та загальнорозвиваюча самоосвіта; за цільовим критерієм самоосвітня діяльність може бути орієнтована на професійне та загальнокультурне зростання. Змістовним критерієм класифікації самоосвітньої діяльності можуть бути мотиви, інтереси, потреби, ціннісні орієнтації, установки, позиції тощо.

Прогнозуючи перехід від знання про самоосвітню діяльність до вмінь самоосвітньої діяльності можна говорити про самоосвітню компетентність. Формування самоосвітньої компетентності є складним і багатогранним процесом який визначається структурою самоосвітньої компетенції [3]:

- мотиваційно-ціннісний;
- організаційний;
- процесуально-інформаційний;
- контроль-рефлексивний.

Формування кожного з компонентів самоосвітньої компетентності передбачає певний набір методів його формування. Отже, говорячи про мотиваційно-ціннісний компонент, в рамках нашого дослідження, слід говорити про широке та виправдане використання хмарних технологій в поєднанні з традиційними методами навчання. Використання хмарних технологій в аудиторному навчанні стимулює майбутніх учителів до активного його використання й в самоосвітній діяльності, а якісне використання хмарних технологій – до створення певного рівня цінностей якісних електронних освітніх ресурсів.

Організаційний компонент самоосвітньої діяльності може бути сформованим не тільки чіткістю та однозначністю результатів роботи інформаційно-комунікаційних технологій, а й спеціальними додатками організації та планування робочого, в нашому випадку, навчального часу.

Процесуально-інформаційний компонент від самого початку побудований на інформаційно-комунікаційних технологіях, як створених людством засобах прискорення й спрощення інформаційної діяльності, та хмарних технологіях як уніфікованих засобах сучасних інформаційних технологій. А отже, прямим наслідком їх використання є сформований процесуально-інформаційний компонент.

Контрольно-рефлексивний компонент самоосвітньої компетентності слід формувати через хмарні технології он-лайн тестування, розробки підсумкових робіт, аналізу отриманих даних.

Оскільки, в кожному з компонентів самоосвітньої компетентності не тільки можна, а навіть необхідно використовувати інформаційно-комунікаційні технології, то можна говорити про інформатизацію самоосвітньої діяльності майбутніх учителів.

Суть інформатизації самоосвітньої діяльності майбутніх учителів слід визначити як створення повноцінних умов для вільного доступу до великих об'ємів актуальної інформації в базах даних, базах знань, електронних архівах, довідниках, енциклопедіях тощо; організацію самоосвітньої діяльності та контролю якості засобами інформаційно-комунікаційних технологій. У відповідності до обраних завдань інформатизації самоосвітньої діяльності можна навести хмарні технології, які можуть бути використані на означених етапах (Табл.1).

Етапи самоосвітньої діяльності	Використання хмарних технологій
пошук та накопичення інформаційного матеріалу	пошукові системи, тематичні групи, фахові сайти, форуми, блоги, файлові сховища, відеосховища, бази даних та знань
опрацювання та засвоєння навчальної інформації	хмарні офісні додатки, хмарні лабораторії та тренажери, хмарні обчислювальні ресурси
поточний та граничний контроль засвоєння нових знань, умінь та навичок, виконання підсумкових робіт	системи он-лайн тестування, хмарні офісні додатки

Табл. 1: Можливість використання хмарних технологій в самоосвітній діяльності

Висновки

Розглянувши взаємозв'язок формування самоосвітньої компетентності з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, приходимо висновку, що зважене використання хмарних технологій дозволяє не тільки отримати інструмент самоосвітньої діяльності майбутніх учителів, а й сформувати самоосвітню компетентність майбутніх учителів, що в свою чергу є одним з основних умінь сучасного вчителя.

Література

1. Биков В.Ю. Технології хмарних обчислень–провідні інформаційні технології подальшого розвитку інформатизації системи освіти України / В. Ю. Биков // Комп'ютер у школі та сім'ї. — 2011. — № 6. — С. 3–11.
2. Сейдаметова З.С. Облачные технологии в образовании / З. С. Сейдаметова, Э. И. Абляимова, Л. М. Меджитова, С. Н. Сейтвелиева, В. А. Темненко. — Симферополь : «ДИАЙПИ», 2012. — 204 с.
3. Федоренко О.Г. Сутність і структура самоосвітньої компетентності майбутнього вчителя технологій / О.Г. Федоренко // Вісник Харківської державної академії культури : зб. наук. пр. — Вип. 43 / [відп. ред. В. М. Шейко]. — Х. : ХДАК, 2014. — С. 276–281.

Fedorenko Olena G., Velychko Kristina V.

Donbas State Teachers' Training University, Slovians'k, Ukraine.

The use of cloud technology in formation the self-educational competence of future teachers

The modern teacher under the concept of the information society must have self-educational competence that allows you to be an expert throughout the profession. Formation of competent self-education is a complex and multifaceted process that needs to streamline and accelerate with cloud technology.

Keywords: *self-educational competence, cloud technology.*
